

Státní oblastní archiv v Plzni

**ROH – závodní výbor při
Krajském dopravním středisku Plzeň**

1962 - 1984

Inventář

EL NAD č.: 10587
AP č.: 669

Mgr. Michael Pešřák

Plzeň 2012

Obsah

I. Vývoj původce archivního fondu	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	7
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a vyhotovení pomůcky	8
Seznam použitých pramenů a literatury	9
Přílohy:	
Příloha č. 1 : Seznam použitých zkratk	10
Inventární seznam	11

I. Vývoj původce archivního fondu

ROH - závodní výbor při Krajském dopravním středisku Plzeň vznikl při Krajském vytěžovacím středisku automobilové dopravy v Plzni (1960). První uvedený název je doložen v záhlaví zápisů ze schůzí ve druhé polovině roku 1962. Krajské dopravní středisko Plzeň sice formálně vzniklo až na základě vládního nařízení č. 662 ze dne 27. března 1963, ale v písemnostech rady ZKNV je tento název organizace používán od roku 1960(!), byť v té době nebyl oficiální.

ROH bylo celostátní odborovou organizací. Její základy byly položeny exilovou částí KSČ v průběhu druhé světové války, vlastní proces vytváření jednotné odborové organizace, řízený Ústřední radou odborů, proběhl v letech 1945 – 1946. Nejprve vznikly samostatné odborové svazy jednotlivých výrobních odvětví a ty pak byly sjednoceny na základě zákona č. 144/1946 Sb. z 16. května 1946 do jednotné celostátní odborové organizace s Ústřední radou odborů v čele.

Závodní organizace ROH, reprezentovaná výborem, fungovala podle tehdy běžných organizačních schémat. Na jednotlivých pracovištích působily takzvané "úseky", což byly fakticky organizační jednotky závodní organizace.

Základem závodní organizace byla členská schůze, které byly dva typy – "běžná", tedy členská schůze bez přívlastku, řešící běžné otázky chodu a práce organizace, a "výroční členská schůze", která rekapitulovala a vyhodnocovala činnost organizace za uplynulé období, přijímala plány činnosti a volila výbor, revizní komisi a další komise, případně doplňovala funkcionáře, pokud se uvolnily jednotlivé funkce v mezidobí mezi řádnými volbami. Výroční členské schůze se konaly jednou či dvakrát ročně, "běžné" členské schůze byly častější a konaly se v průměru 6x-8x ročně. Běžnou činnost v mezidobí zajišťoval na výroční členské schůzi zvolený závodní výbor, v jednotlivých úsecích pak úsekové schůze.

Místním specifikem byly společné schůze ROH, KSČ a SČSP, často provozované jako "veřejné" – tedy s účastí zaměstnanců a hostů, kteří nebyli členy uvedených organizací. Většinou se konaly dvakrát ročně v termínu blízkém MDŽ na jaře a oslavám VRSR na podzim. Záписы ze schůzí vedla každá ze zúčastněných organizací samostatně, pozvánky, část projednávané tematiky a následné oslavy uvedených "svátků" byly společné.

Jak je zmíněno výše, výroční členská schůze volila výbor a komise. Výbor se k roku 1972 skládal z předsedy, jednatele – místopředsedy (zdvojená funkce), pokladníka a dalších čtyř členů, kteří zároveň působili v některých komisích (kulturně-výchovná práce, národní pojištění, bezpečnost práce) a v sekci KDS. V roce 1981 již složení vypadalo jinak – vlastní výbor měl čtyři členy – předsedu, místopředsedu, jednatele a hospodáře - pokladníka (zdvojená funkce). Dále ve výboru zasedali zástupci komisí.

Revizní komise měla předsedu a dva členy, dále odbory dosazovaly své zástupce do tří podnikových komisí – komise pro pracovní spory, disciplinární komise KDS a komise pro likvidaci škod. Úkolem revizní komise bylo kontrolovat hospodaření ZO, dodržování stanov ROH a o své činnosti pravidelně podávat zprávu.

Vlastní komise při ZV ROH byly: Komise výrobně masová a soutěžní; Komise

národního pojištění a péče o pracující; Komise kulturně výchovná (později ideově výchovná a kulturní); Komise mzdová; Komise pro hnutí vynálezců a zlepšovatelů; Komise ochrany a bezpečnosti při práci. Běžný počet členů komise byl tři – předseda a dva členové. Uvedené složení platilo v letech normalizace, seznam z roku 1981 ukazuje, že zanikla Komise pro hnutí vynálezců a zlepšovatelů a Komise národního pojištění a péče o pracující se rozdělila na dvě a průměrný počet členů v komisi byl čtyři. O pracovní náplni jednotlivých komisí celkem výstižně vypovídají jejich názvy. *Komise výrobně masová a soutěžní* organizovala a sledovala socialistické soutěže, *Komise národního pojištění a péče o pracující* sledovala úrazovost, nemocnost, fluktuaci, absence a vyhotovovala příslušné statistiky a zprávy, zároveň vyřizovala na základě zákona 102/1951 Sb. veškerou administrativu spojenou s pojištěním. *Komise kulturně výchovná* (posléze ideově výchovná a kulturní) dohlížela na školení, politické vzdělávání, odběr příslušného tisku a zajištění kulturních akcí. *Komise mzdová* připravovala stanoviska k výši a plánování mezd a odměn, ovlivňovala výši příplatků, zavádění prémiových řádů a regulovala rozsah přesčasů a úpravy pracovní doby. Řešila též stížnosti zaměstnanců v daném oboru. *Komise pro hnutí vynálezců a zlepšovatelů* řešila záležitosti kolem zlepšovacích návrhů a zlepšovatelského hnutí. *Komise ochrany a bezpečnosti při práci* měla na starosti vytváření bezpečného a zdravotně nezávadného pracovního prostředí a pracovních podmínek, odstraňování příčin pracovních úrazů a sledovala úroveň protiúrazové prevence (včetně používání bezpečnostních pomůcek). Na rozborech úrazovosti spolupracovala s komisí národního pojištění.

Činnost odborové organizace v dopravním středisku patrně v rámci různých odborových svazů pokračovala až do jeho zániku v roce 2000, v rámci ROH skončila v důsledku společenských změn v roce 1990. Dochovaná dokumentace končí rokem 1984.

Sídlo ZV ROH KDS Plzeň lze ztotožnit s adresou ředitelství KDS Plzeň – v letech 1960 – 1967 tedy sídlilo na adrese Smetanovy Sady 11, Plzeň, od roku 1968 do předpokládaných změn v roce 1990 pak na adrese Leninova 4, Plzeň.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Fond vznikl z činnosti závodní odborové organizace v Krajském dopravním středisku Plzeň. Jeho starší písemnosti byly alespoň zčásti ukládány ve spisovně dopravního střediska (do roku 1972 Zelinářská ulice č. 7, pak Leninova 4 a od roku 1991 Farského 3), zatímco materiál novějšího data (vzniklý po roce 1984) patrně zůstával v držení jednotlivých funkcionářů ROH, čemuž by napovídala stav dochování, kdy novější písemnosti zcela chybí.

Administrativu odborové organizace vedl z titulu své funkce jednatel, který zároveň nahrazoval podatelnu – třídil a do podacího protokolu zapisoval došlou poštu a přiděloval ji adresátům. Podací protokol vedl běžným způsobem – došlé písemnosti opatřoval pořadovým číslem, kdy pro jeden rok byla jedna číselná řada. Protokol odeslané pošty se v materiálech fondu nedochoval, nelze tudíž říci, zda byl vůbec veden, případně jestli si vlastní evidenci vedly jednotlivé úseky či samotní funkcionáři.

Zápisy ze schůzí vedl rukopisně na místě určený zapisovatel a jejich následný přepis strojem byl s největší pravděpodobností prováděn „silami podniku“. Jak je uvedeno výše, starší písemnosti ROH byly po blíže nespecifikované době (dle stavu dochování odhadované asi na 5 a více let) ukládány do spisovny dopravního střediska, odkud pak s dalším materiálem byly převzaty SOA Plzeň.

Písemnosti fondu byly převzaty do archivu spolu s částí písemností Dopravního střediska Plzeň v prosinci 1993, v knize přírůstků byly zapsány pod číslem 3/94 dne 14. 3. 1994.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond *ROH - závodní výbor při Krajském dopravním středisku Plzeň* obsahuje torzo písemností odborové organizace z let 1962 – 1984. Původní rozsah fondu byl tři kartony, které byly po převzetí uloženy nejprve v centrále SOA Plzeň v Sedláčkově 44, posléze byly převezeny do depozitáře Horšov (patrně v roce 1995) a následně přestěhovány do prostor pracoviště Klášter u Nepomuku (2007). V roce 2011 byly převezeny do Plzně a část materiálu v rozsahu jednoho kartonu (0,12 bm) byla použita k doplnění základních řad materiálu v pořádaném fondu Dopravní středisko Plzeň (závazky, kolektivní smlouvy, rozborů hospodaření) – viz evidence PEvA, vnitřní změny č. 2/2011. Vlastní inventarizace fondu proběhla v červenci a srpnu 2011. Při pořádání bylo z fondu vyřazeno 0,06 bm makulatury a multiplikátů.

Fond byl pro svou torzovitost uspořádán podle umělého pořádacího schématu. Jako první je řazen podací protokol, za ním následují zápisy ze schůzí, zápisy z porad vedení a písemnosti, vzešlé z různých jednání odborů s vedením dopravního střediska. Za nimi následují písemnosti různých odborů zřizovaných komisí, doklady o péči o pracující a jejich školení, stížnosti pracovníků proti krokům vedení střediska. Za nimi je řazen blok plánů, zahrnující plány činnosti odborové organizace a jejích složek, finanční plány a revize. Na závěr jsou řazeny různé provozní písemnosti odborové organizace a výkazy o schůzích.

Inventární jednotky tvoří jednotlivé tematické skupiny písemností, vnitřní řazení písemností uvnitř skupin je chronologické. Fond je torzovitý, fyzický stav materiálu je dobrý, ale vzhledem k nižší kvalitě papíru a řadě písemností množených cyklostylem doporučuji častější kontroly. Fond je jazykově český, svým charakterem spadá do kategorie II.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond *ROH - závodní výbor při Krajském dopravním středisku Plzeň* je bohužel vinou torzovitého stavu dochování jen doplňkovým zdrojem informací o podílu odborů na řízení státem spravované organizace i o organizaci samotné. Nejvíce vypovídající jsou zápisy ze schůzí a "kolorit doby" doplňuje několik dochovaných stížností a provozních písemností. Navazující dokumentaci lze nalézt ve fondech Dopravní středisko Plzeň, ZKNV Plzeň a v písemnostech fondu Krajská odborová rada Plzeň.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a vyhotovení pomůcky

Fond uspořádal, inventář sestavil a úvod napsal v roce 2012 archivář 1. oddělení Státního oblastního archivu v Plzni Mgr. Michael Pešák.

V Plzni dne: 11. 4. 2012

Seznam použité literatury:

Prameny:

Státní oblastní archiv v Plzni, archivní fond ZKNV Plzeň (nezpracováno, zápisy ze zasedání plén, rady a komisí 1960-1990).

BERKOVCOVÁ, Marie. *Revoluční odborové hnutí – závodní výbor Kovohutě Rokycany 1954-1992: Inventář*. Státní oblastní archiv v Plzni, 2010
Sbírka zákonů Československé socialistické republiky 1960 - 1989.

Literatura:

ŠINDELÁŘ, Josef. *Organizace a plánování automobilové dopravy*. Praha 1965.
VORÁČEK, Čeněk a kolektiv. *30 let socialistické dopravy ČSSR*. Praha 1975.

Příloha č. 1

Seznam použitých zkratk

bm	běžný metr
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSSR	Československá socialistická republika
ev. j.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
KDS	krajské dopravní středisko
ks	kusů
KSČ	Komunistická strana Československa
MDŽ	Mezinárodní den žen
mj.	mimo jiné
PEvA	počítačová evidence archivu
ROH	Revoluční odborové hnutí
Sb.	sbírka
SČSP	Svaz československo – sovětského přátelství
SOA	státní oblastní archiv
VŘSR	Velká říjnová socialistická revoluce
ZKNV	Západočeský krajský národní výbor
ZO	základní organizace
ZV	závodní výbor

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
1	Podací protokol	1973-1982	R1
2	Zápisy z výborových schůzí (1962-1966; 1969-1984)	1962-1984	N1
3	Zápisy z členských, výročních členských, veřejných a společných schůzí (1962-1966; 1969-1984)	1962-1984	N1
4	Výrobní porady (zápisy zaslané na vědomí, 1962-1963; 1976-1977)	1962-1977	N2
5	Připomínky ke kolektivní smlouvě	1972-1973	N2
6	Komise [1969]; 1972-1976; 1981	[1969]-1981	N2
7	Péče o pracující a školení pracovníků	1977-1979	N2
8	Stížnosti (1964; 1969-1970)	1964-1970	N2
9	Plány činnosti	1963-1980	N2
10	Finanční plány a revize (1968; 1972)	1968-1972	N2
11	Provozní písemnosti (pošta)	1965-1977	N2
12	Výkazy o schůzové činnosti	1974-1982	N2

Tiráž

Název archivní pomůcky: ROH – závodní výbor při Krajském dopravním středisku Plzeň
Značka archivního fondu: ZV ROH KDS Plzeň
Časový rozsah: 1962-1984
Počet evidenčních jednotek: 3 (1 podací protokol, 2 kartony)
Počet inventárních jednotek: 12
Rozsah v bm: 0,24 bm
Stav ke dni: 11. 4. 2012
Zpracovatel archivního fondu: Mgr. Michael Pešťák
Zpracovatel archivní pomůcky: Mgr. Michael Pešťák
Počet stran: 13
Počet exemplářů: 5
Schválil: Mgr. Petr Hubka
ředitel Státního oblastního archivu v Plzni
dne 20. 4. 2012 č. j. SOAP/006-1069/2012